

Hals Kommune 1970-2006

Kommunalreformen den 1. april 1970 – og lidt om
Strukturreformen 2007

AF HENRIK GJØDE NIELSEN

I 1958 nedsatte regering og folketing Kommunallovskommissionen, som i maj 1966 afgav betænkning. I 1967 nedsattes så Kommunalreformkommissionen, og efter gennemførelse af det nødvendige lovgivningsmæssige arbejde i 1969 kunne man den 1. april 1970 lade Kommunalreformen træde i kraft. 25 amter blev reduceret til 14 amtskommuner, og de 1.388 kommuner, der eksisterede i 1960, blev reduceret til 275 primærkommuner.

Det er disse 14 amtskommuner og 275 primærkommuner, der ved Strukturreformens ikrafttræden den 1. januar 2007 blev til fem regioner og 98 nye kommuner. Aftalen om Strukturreformen blev indgået af regeringen, d.v.s. Venstre og Det Konservative Folkeparti, og Dansk Folkeparti i juni 2004. Mens forarbejdet til Kommunalreformen 1970 stod på i 12 år, er Strukturreformen 1. januar 2007 således blevet forberedt i løbet af 2½ år.

Hals Kommune bliver til

I september 1968 afholdtes det første formelle møde i Fællesudvalget for det, der siden skulle blive til Hals Kommune. I begyndelsen omfattede dette fællesudvalg blot to af de tre gamle sognekommuner, der siden skulle komme til at udgøre Hals Kommune, nemlig Vester og Øster Hassing Sognekommune og Ulsted Sognekommune. Hals Sognekommune deltog ikke i de første møder, idet man her i længere tid end i de to andre sognekommuner var indstillet på at fortsætte som selvstændig kommune. På Fællesudvalgets første møde nåede man bl.a. at beslutte, at den nye storkommune skulle hedde Gandrup Kommune, og at kommunens administrationsbygning skulle placeres i Gandrup. Kommunenavnet blev ændret, da også Hals Sognekommune indtrådte i Fællesudvalget; en indtræden, der bl.a. skete i erkendelse af, at den nye storkommunes opgaver var for omfattende til, at man i Hals kunne klare dem på egen hånd.

Efter mange og lange forhandlinger, som også inkluderede møder med Aalborg Amtsråd og Indenrigsministeriet, enedes de tre små sognekommuner i Vendsyssels sydøstligste område om at danne en storkommune. En mere folkelig udlægning af den politiske studehandel bag aftalen er, at Vester og Øster Hassing Sognekommune gik med på betingelse af, at det administrative centrum blev placeret i Gandrup, hvilket skete. Hals Sognekommune gik med på betingelse af, at den nye kommune fik navnet Hals Kommune ud fra en betragtning om, at Hals var det navn, som var bedst kendt i det øvrige Danmark, hvilket skete. Ulsted Sognekommune gik angiveligt med på betingelse af, at

den første sportshal, der skulle bygges i den nye kommune, blev opført i Ulsted, hvilket skete. Så meget om den folkelige udlægning. Her skal det dog bemærkes, at man allerede ved det første møde i Fællesudvalget havde besluttet, at det administrative centrum skulle ligge i Gandrup, og at sportshallen i Ulsted stort set blev opført af Ulstedborgerne selv, dog med kommunalt tilskud. M.h.t. navnet Hals, ja, så ligger Hals by jo på et geografisk markant sted, ligesom det stort set altid er fra Hals Barre, man får de første meldinger om isdannelser, når en isvinter er under opsejling.

Administrationsbygningen i Gandrup

Man påbegyndte byggeriet af den nye Hals Kommunes rådhus, eller Administrationsbygningen i Gandrup, som det blev i daglig tale, i efteråret 1969. Der blev holdt rejsegilde 7. juli 1970, og i midten af januar 1971 kunne man flytte ind. Bygningen blev indviet 12. marts 1971. Regningen var i 1970 sat til 2.500.000 kr.

I den nye administration i Hals Kommune skønnede man, at der ville blive brug for: 1 administrationsleder/kommunaldirektør, 4 i kasse og bogholderi, 2 i folkeregister og telefonbetjening, 5 til skat-teligningsarbejde, 2 til arbejdsgiverkontrol, 3 til skatteinddrivelse, 3 i socialvæsnet og 3 i sekretariatet. Hertil kom en ingeniøraftdeling bestående af: 1 teknikumingeniør, 1 konstruktør og 1 teknisk tegner, der også skulle være kontorassistent. Endelig skulle man bruge 2-3 personer i sygekasseadministrationen. I alt 28-29 personer, mod de 14½ der havde administreret de gamle sognekommuner, eller en fordobling af kommunalt ansatte. Det lyder naturligvis voldsomt, men også arbejdsopgaverne skulle blive forøget voldsomt. I 2005 var der i alt 753,7 fuldtidsstillinger i Hals Kommune. Den 1. januar 2007 blev denne tidligere primærkommune så en del af den nye Aalborg Kommune.

Hals Museum har siden 1995 udgivet Hals Kalenderen, i samarbejde med 10. klasserne ved Hals Skole. Hals Kalenderen 2007 adskiller sig fra de øvrige årgange bl.a. ved, at den ud over kalenderarkene tillige er forsynet med et ekstra ark pr. måned, hvor der berettes om den nu hedengangne Hals Kommune, fra 1970 til 2006. Hals Kalenderen 2007 blev bekostet af Hals Kommune og husstandsomdelt til samtlige husstande i kommunen som en gave fra kommunen til borgerne til markering af, at Hals Kommune ophørte med at eksistere 1. januar 2007.